

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ
ДОНЕЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
МАРІУПОЛЬСЬКА МІСЬКА РАДА
ГО «ФОНД РОЗВИТКУ МАРІУПОЛЯ»
АРІЕЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, Ізраїль
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВИЩА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ ТА ГУМАНІТАРИСТИКИ (WSEH), Республіка Польща
ДУНАЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ (EIDV), Словацька Республіка
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЦІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (EUST), Республіка Польща
ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ З РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА БІЗНЕС-ОСВІТИ
АСОЦІАЦІЯ СПРИЯННЯ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ОСВІТИ ТА НАУКИ «SPACETIME»

СТРАТЕГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДЕРЖАВНОГО ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

**Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Маріуполь, 9 жовтня 2020 р.)**

Маріуполь
2020

Редакційна колегія:

Голова – *Марова С. Ф.*, д.держ.упр., професор, голова оргкомітету, ректор Донецького державного університету управління;

Заступник голови – *Балуєва О. В.*, д.е.н., професор, заступник голови оргкомітету, проректор з наукової роботи Донецького державного університету управління

Члени ради:

Токарева В. І., д.держ.упр., професор, проректор з науково-педагогічної роботи Донецького державного університету управління;

Смирнова І. М., д.пед.н., доцент, заступник директора з науково-педагогічної роботи Дунайського інституту Національного університету «Одеська морська академія»;

Солоха Д. В., д.е.н., професор, декан факультету економіки Донецького державного університету управління;

Дятлова В. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Донецького державного університету управління;

Черниш О. І., д.держ.упр., професор, завідувач кафедри менеджменту невиробничої сфери Донецького державного університету управління;

Стойка А. В. д.держ.упр., професор, завідувач кафедри туризму Донецького державного університету управління;

Тарасенко Д. Л., д.е.н., доцент, декан факультету права і публічного управління Донецького державного університету управління;

Маслов І. З., к.т.н., механік I-го розряду, завідувач кафедри судових енергетичних установок і систем Дунайського інституту Національного університету «Одеська морська академія»;

Калініна І. В., к.ю.н., доцент, завідувач кафедри спеціально-правових дисциплін Донецького державного університету управління;

Никифоренко Н. О., к.і.н., доцент, завідувач кафедри соціології управління Донецького державного університету управління;

Хороших В. В., к.держ.упр., доцент, завідувач кафедри маркетингу Донецького державного університету управління;

Драгомірова Є. С., к.е.н., доцент, доцент кафедри туризму Донецького державного університету управління;

Ткаченко О. Г., к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Донецького державного університету управління.

Затверджено рішенням Вченої ради Донецького державного університету управління від 01.10.2020 р. № 2.

С 83 *Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку: матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції (наукове електронне видання) м. Маріуполь, 9 жовтня 2020 р. Маріуполь. 2020. 442 с.*

У збірнику представлені матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку». Наведено погляди представників органів державної та місцевої влади, наукової спільноти та практиків щодо проблем формування стратегічного потенціалу державного та територіального розвитку та пошуку шляхів їх вирішення. Матеріали будуть корисними для науковців, практиків, керівників підприємств, викладачів вищої школи, аспірантів, студентів.

УДК 339.166(477):616-071(043)

**РОЗВИТОК ПРИВАТНОГО МЕДИЧНОГО СЕКТОРУ
В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
(НА ПРИКЛАДІ МЕДИЧНОЇ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ)**

БАЙРАК А. О.,

ст. викладач кафедри публічного управління та
адміністрування

ЧЕЧЕЛЬ А. О.,

доктор економічних наук, доцент,
завідувач кафедри публічного
управління та адміністрування

Донецького державного університету управління

«*Vene dignoscitur, bene curatur*» (добре розпізнається, добре лікується) – говорить латинське прислів'я. Ще з давніх часів було раніше відомо, що запорука успішної діяльності лікаря замикається в його можливостях, щоб правильно встановлювати діагноз. Однак, лише зараз в арсеналі засобів, поряд з тривіальною інтерпретацією скарг та симптомів, мануальну діагностику та природну інтуїцію важливе місце займають лабораторні дослідження.

Перш за все слід розуміти, що коли йдеться про розвиток лабораторної діагностики в Україні, маються на увазі як мінімум дві паралельно існуючі системи: державна і приватна. Кожна з них має свої переваги і недоліки. Практично не перетинаючись, вони і не приносять плодів здорової конкуренції, що веде до прогресу, а, скоріше, в умовах неузгодженого співіснування, в різному ступені завдають шкоди один одному.

Внутрішні проблеми державного сектора представлені в першу чергу не раціональним і, як наслідок, штучно перетворюється на недостатнє, фінансуванням. Величезні бюджетні кошти розподіляються серед необґрунтовано «роздутого» кількості лабораторій і центрів, нівелюючи таким чином значний «чисельник» значним «знаменником». На ділі це виглядає мінімізацією заробітної плати, ніж усувається важливий мотиваційний фактор діяльності співробітників (від яких залежить терміни і якість результатів аналізів) і скороченням спектра досліджень, більш орієнтованих на кількість необхідних лікувально-профілактичними установами (ЛПУ) рутинних тестів, «з'їдають» лівову частку засобів для можливої закупівлі дорогих реактивів (адже замість одного ПЛР-дослідження можна виконати сотню банальних мікроскопій).

Так, на сьогоднішній день в Україні працюють понад 5 тисяч клініко-діагностичних лабораторій, в основному загального профілю; спеціалізовані лабораторії серед них складають близько 20%.

Звертає на себе увагу той факт, що «відносно невеликі за територією і населенням області мають практично таку ж кількість лабораторій, як великі індустріальні центри. Наприклад, в межах одного міста часто знаходиться кілька міських і обласних диспансерів різних профілів, кожен з яких має свою маленьку лабораторію. Вона займає 3-4 кімнати, має штат і досить примітивно обладнана. Потрібно сказати, що значна частина цих лабораторій ні за технічним станом приміщень, ні по оснащенню, ні за кадровим складом не відповідають сучасним вимогам, а коштів на утримання вимагають чималих.

До сих пір на озброєнні більшості лабораторій є застаріле обладнання, що призводить:

- по-перше, до необґрунтовано величезному витраті дорогих реактивів (старі апарати вимагають «завантаження» більшої кількості клінічного матеріалу і, як наслідок, збільшується видаткова частина);
- по-друге, при «ручному» дослідженні біоматеріалу допускаються похибки, що, природно, спотворює результати («досі лікарями призначається велика кількість малоінформативних аналізів; практикується недешева тактика багаторазового невиправданого дублювання досліджень в різних ЛПУ; відсутня система наступності досліджень» [1]).

І як результат, «згідно з даними, отриманими в ході контролю якості лабораторних тестів, в державних лабораторних установах тільки в 60-70% випадків можна отримати достовірний результат лабораторних досліджень» [1].

Однак, не цілком райдужна ситуація складається і на ринку приватних лабораторій. Не маючи проблем державного сектора, як кадрових так і фінансових (компактний штат дозволяє грамотно розподіляти фонд заробітної плати і мати преміальні резерви, досить мотивуючи професійну діяльність співробітників; фінансування з боку західних інвесторів дає можливість приватним лабораторіям активно розвиватися, обслуговуючи до 500 тисяч пацієнтів на місяць і виконувати широкий спектр лабораторних послуг), приватні лабораторії в умовах рентабельності змушене орієнтовані тільки на платоспроможну частину населення, яка в умовах кризи значно скоротилася.

Навіть багаторічні лідери на ринку приватної лабораторної діагностики, забезпечені кращими аналізаторами і унікальним обладнанням [2], стикаються з проблемами зниження як кількості пацієнтів, так і номіналу «середнього чека». Як вихід з положення лабораторії використовують систему залучення «корпоративного клієнта». Це дає можливість, використовуючи чужу «рекламний майданчик», залучати кошти, уникаючи додаткових штатних і орендних витрат. Така ж модель цілком може стати тим містком, який і здатний з'єднати для плідного симбіозу діяльність державних і приватних лабораторій.

Отже, науково-обґрунтованим рішенням ситуації, що склалася може стати аутсорсинг, який представляє собою передачу звичайно не ключових функцій організації зовнішнім виконавцям, тобто стороннім спеціалізованим фірмам (аутсорсерам). У більш широкому сенсі: передача організацією на підставі договору певних бізнес-процесів або виробничих функцій на обслуговування іншій компанії, що спеціалізується у відповідній області.

Доцільність аутсорсингу полягає в:

- зниженні вартості за рахунок скорочення і контролю витрат, звільнення внутрішніх ресурсів компанії для інших цілей, фокусування на провідній діяльності тощо;
- збільшення якості отримуваних послуг;
- рішенні кадрових проблем;
- збільшення потоку пацієнтів (у великій лабораторії з'являється можливість отримати більш низьку ціну на аналіз).

Соціально-економічне становище України вимагає не тільки корінного перегляду традиційного погляду на існуючу систему охорони здоров'я, а й диктує необхідність впровадження сучасних економічно обґрунтованих методів ведення

менеджменту, що дозволить з одного боку на законодавчому рівні підтримати великий і середній бізнес, залучаючи значні інвестиції, а з іншого - заощадити бюджетні кошти за допомогою ресурсозберігаючих технологій в лікувально-діагностичному процесі [1, 4] і зробити більш доступними європейські стандарти в діагностичному протоколі.

Список використаних джерел:

1. Ліпеліс Г. Майбутнє лабораторної діагностики за новими технологіями. Медичний портал «Здоров'я України». URL: <http://www.health-ua.org/archives/health/543.html>
2. Котенко К. Супево - міжнародні стандарти лабораторної діагностики в Україні. Медичний портал «Здоров'я України». URL: <http://health-ua.com/article/3407.html>
3. Цветікова А. Лабораторна діагностика здатна дати 80% інформації про стан здоров'я людини. Інформаційне агентство «Українські Національні Новини» URL: <http://www.unn.com.ua/ru/news/1517245-laboratorna-diagnostika-zdatna-dati-80-informatsiyi-pro-stan-zdorovya-lyudini>
4. Безлюдько О. Аутсорсинг лабораторних послуг. URL: <http://documents.tips/documents/-55bee609bb61ebb70b8b4568.html>